

1. KONFERENCE

PRACOVNÍKŮ TERAPEUTICKÝCH KOMUNIT

Datum: 4. – 5. dubna 2013

Místo: Multimediální sál bud. C – Krajský úřad Libereckého kraje, U Jezu 642/2A, 460 01 Liberec

Pořadatel: ADVAITA, o. s., Nová Ves 55, 463 31 Nová Ves
www.advaitaliberec.cz

Pod záštitou Mgr. Petra Tulpy, člena Rady Libereckého kraje,
za odborné spolupráce Sekce terapeutických komunit Asociace nestátních
organizací.

Partnerem pořadatele je PROADIS, svaz poskytovatelů adiktologických
a sociálních služeb.

Harmonogram konference:

Čtvrtek 4. dubna 2013:

- 9.00 – 9.45 Registrace (prezence)
- 9.45 Zahájení
MUDr. David Adameček, předseda programového výboru, odborný ředitel Advaita, o. s.
Ing. Jitka Sochová, krajská protidrogová koordinátorka Libereckého kraje
Mgr. Ivo Brát, ředitel Centra intervenčních a psychosociálních služeb LK, zakladatel terapeutické komunity Advaita
- 10.15 – 11.45 Jeřábek, P., Mahrová, G. (Psychiatrická léčebna Bílá Voda)
Deset kolizních zásad v praxi TK
Dvořáková, A., Stehlíková, V. (Psychiatrická léčebna Bílá Voda, Terapeutická komunita Fénix)
Rituály očima klientů a terapeutů v TK Fénix
Kabíček, J. (Magdaléna o.p.s. - následná péče CHRPA)
Úskalí supervizní praxe v našich terapeutických komunitách
- 11.45 – 12.15 Přestávka, občerstvení
- 12.15 – 13.45 Paulík Lichková, A. (ADVAITA, o. s. – Terapeutická komunita ADVAITA)
Práce s relapsem v terapeutické komunitě
Hanzal, P., Jirový, F. (Terapeutická komunita Magdaléna)
Konflikt mezi "striktním" a "liberálním" přístupem ke klientovi v léčbě
Radimecký, J. (WHITE LIGHT I., o. s.)
Jak pracujeme se vztahem
- 13.45 – 15.15 Přestávka na oběd
- 15.15 – 16.45 Karásek, D. (Sdružení Podané ruce, o. s. – Terapeutická komunita Podcestný Mlýn)
Mužská skupina v programu TK Podcestný Mlýn aneb muži v krizi v mužské krizi
Harbáčková, M., Putnová, J., Šíp, J. (TK Karlov, o. s. Sananim)
Specifika léčby matek v terapeutické komunitě
Sobotka, J. (TK Sejřek)
Autonomie ve skupině, aneb já, ty, my, vy, oni...

- 16.45 – 17.15 Přestávka, občerstvení
- 17.15 – 18.15 Tumlířová, R. (Občanské sdružení Kaleidoskop)
Trauma a terapeutická komunita
 Havlíčková, M. (Sdružení Podané ruce, o. s. – Terapeutická komunita Podcestný Mlýn)
Poruchy příjmu potravy u drogově závislých klientů/tek léčících se v terapeutických komunitách
- 19.00 – 21.00 Večeře v restauraci Dinner Buffet Centra Babylon
- 21.00 – 23.00 Bowlingová party, volná zábava v komplexu Centra Babylon i mimo něj.

Pátek 5. dubna 2013:

- 8.30 – 9.00 Registrace (prezence)
- 9.00 – 10.30 Miovský, M., Čablová, L. (Klinika adiktologie, 1. LF UK a VFN v Praze)
Vliv ADHD na vybrané psychické funkce, životní dovednosti a kvalitu života u klientů léčících se ze závislosti v terapeutických komunitách - workshop k projektu.
 Nevšímal, P., Fialová, H. (Magdaléna, o.p.s.)
Změny patologických rysů osobnosti a copingových stylů v průběhu léčby v TK
- 10.30 – 11.00 Přestávka, občerstvení
- 11.00 – 12.30 Laštovica, M., Cinková, L. (Psychiatrická léčebna Bílá Voda)
Specifika terapeutické komunity ve zdravotnictví
 Husáková, M. (Česká asociace pro psychické zdraví - terapeutická komunita Mýto)
Specifika práce v terapeutické komunitě se zaměřením na klienty s duševním onemocněním schizofrenního okruhu
 Radimecký, J., Zim, M. (WHITE LIGHT I., o. s.)
Proces léčby v terapeutické komunitě WHITE LIGHT I. očima klientů
- 12.30 – 12.45 Přestávka, občerstvení
- 12.45 Závěr,
 vyhlášení vítěze soutěže Navrhni logo Sekce terapeutických komunit.

KONFERENCE PRACOVNÍKŮ TERAPEUTICKÝCH KOMUNIT

ODBORNÝ PROGRAM

Ústní sdělení

4. dubna 2013

10.15–11.45

Jeřábek, P., Mahrová, G. (Psychiatrická léčebna Bílá Voda)

Deset kolizních zásad v praxi TK

Autoři bilancují 17-letou zkušenost se začleněnými terapeutickými komunitami v PL Bílá Voda. Diskutují 10 důležitých a někdy sporných oblastí terapeutického managementu TK: diagnostická indikace, načasování příjetí, farmakoterapie, zacházení s kardinálními pravidly, bodovací systém, mlčenlivost, zátěžové akce, terapeutické kontinuum, reorientace na život poté, nabídka pro absolventy. Ve zkratce se autoři pokouší propojit kořeny a zdroje léčby v TK v ČR - spolu s komprehenzivními a vícedimenzionálními léčebnými postupy.

Klíčová slova: rezidenční systém, diagnostika, indikace, farmakoterapie, kardinální pravidla, bodování, reintegrace.

Dvořáková, A., Stehlíková, V. (Psychiatrická léčebna Bílá Voda, Terapeutická komunita Fénix)

Rituály očima klientů a terapeutů v TK Fénix

Příspěvek představuje rituály z pohledu klientů a terapeutů se zaměřením na osobní rituály a rituály komunitní a jejich prožívání v pozitivním či negativním smyslu. V příspěvku budou představeny rituály, které se vyvíjely a jsou užívány v TK Fénix během 5 - ti let od jejího vzniku včetně působení a možného přínosu pro samotné aktéry i zúčastněné. Součástí prezentace je seznámení s výsledky dotazníkového šetření uskutečněného mezi klienty TK a terapeuty a fotodokumentace z jednotlivých rituálů.

Klíčová slova: rituály, osobní rituály, komunitní rituály, prožívání, změna.

Kabíček, J. (Magdaléna o.p.s. - následná péče CHRPA)

Úskalí supervizní praxe v našich terapeutických komunitách

Příspěvek prezentuje výzkum supervize v TK pro drogově závislé v ČR, provedený autorem pro diplomovou práci na FHS UK, katedře řízení a supervize. Tento výzkum navazuje na výzkum J. Radimeckého a J. Broži (viz. Broža, J. ed..Supervize v adiktologické praxi. Praha: Triton, 2009,

1. vydání), který doplňuje a zaostřuje na jeden typ služby. Data z obou výzkumů také srovnává a diskutuje.

Výzkum má část kvantitativní a kvalitativní. Kvantitativní odpovídá na otázky (pochopitelně ve vztahu k supervizi v TK): Kdo? S kým? O čem? Jak? Kdy? Z kvalitativní části vyplynula mimo jiné zajímavá zjištění o častých konfliktech rolí, které supervizi v TK provázely (provázejí?).

Klíčová slova: supervize, terapeutická komunita, drogová závislost, konflikt rolí.

O autorovi:

Mgr. Jakub Kabíček v současnosti pracuje jako terapeut v doléčovacím programu CHRPA (Magdaléna o.p.s.) a v soukromé praxi jako arteterapeut, psychoterapeut, lektor a supervizor. Kromě oblasti závislostí pracuje s pěstounskými rodinami a mladými lidmi v ústavní výchově. V minulosti pracoval ve třech TK pro drogově závislé (M.O.S.T., Podcestný mlýn a Magdaléna).

12.15–13.45

Paulík Lichková, A. (ADVAITA, o. s. – Terapeutická komunita ADVAITA)

Práce s relapsem v terapeutické komunitě

Příspěvek mapuje, jak se v českých terapeutických komunitách zachází s tématem prevence relapsu, popř. s vlastním relapsem. Blíže popisuje práci s těmito tématy v Terapeutické komunitě Nová Ves, a to jak z hlediska teoretického (hodnotí vývoj, ke kterému došlo v uplynulém roce v rámci realizovaných edukačních programů), tak praktického. To je zastoupeno kazuistikami dvou klientů, kteří užili alkohol, resp. pervitin během výjezdu z komunity. Jak jsme pracovali s klienty, kteří v průběhu léčby porušili pravidlo abstinence? Jaké stanovisko deklarovala skupina? Jaké k tomu mohla mít důvody? Jaké motivy měl tým k tomu, aby se zachoval právě takto? Jaké další faktory v tom mohly hrát roli? Jak to nakonec dopadlo? A nevytváříme trochu nebezpečný precedens, když (re)labujícího klienta nevyhodíme?

Klíčová slova: prevence relapsu, edukační programy, kazuistiky.

Hanzal, P., Jirový, F. (Terapeutická komunita Magdaléna)

Konflikt mezi "striktním" a "liberálním" přístupem ke klientovi v léčbě

Protagonisté příspěvku se pokusí zachytit postojovou propast, která často zeje mezi terapeuty v jejich terapeutickém týmu při uvažování o klientech a při intervenování k nim. Prvý přístup-postoj sází hlavně na respektování osobnosti klienta, počítá s chybami, pracuje s nimi jako s přirozenými a pochopitelnými projevy a často je schopen je dlouhodobě tolerovat. S klienty je v tomto směru pracováno jako s individualitami a také přístup bývá velmi často individuální. To znamená, že v intervencích je klientům měřeno různě a někdy kvůli nim bývají i ohýbána komunitní pravidla, která jsou v tomto případě flexibilním nástrojem. Druhý přístup-postoj je tzv. tvrdý. Zde je více než osobnost klienta zohledněna skupina, komunita a její pravidla.

Při intervencích je chráněno hlavně zdravé a léčivé prostředí komunity, které je definováno především vyžadováním a dodržováním pravidel. Osobnost klienta je zde až na druhém místě a pravidla jsou rigidní.

Čím u nás léčíme a jaké máme zkušenosti?

Jaké jsou výhody a nevýhody jednoho či druhého?

Jak se v rámci týmu dohodnout?

Klíčová slova: individuální přístup ke klientům, komunitní pravidla, týmové porady.

Radimecký, J. (WHITE LIGHT I., o.s.)

Jak pracujeme se vztahem

V koedukované TK se setkáváme se vztahy - nejčastěji mezi klienty a klientkami - poměrně často. Naše TK řadí pravidlo, že klientům není doporučováno navazování sexuálních a/nebo partnerských vztahů v průběhu léčby, mezi pravidla kardinální. Přesto jeho porušení nevede k automatickému vyloučení obou, či jednoho z klientů, kteří si vzájemný exkluzivní vztah vytvořili. Ve všech případech se snažíme se vztahem pracovat ve prospěch obou klientů a využít ho pro jejich sociální učení.

V týmových diskusích i supervizích se k tématu vztahů klientů v léčbě opakovaně vracíme a diskutujeme pro a proti tohoto pravidla pro klienty, pro jejich léčbu i pro nás a zvažujeme možnosti jeho změny. Hlavním výstupem těchto diskusí i pokusů se vztahy mezi klienty v TK pracovat, je zkušenost, že neexistuje jednotný postup, který by se dal uplatnit u všech klientů. V prezentaci budou představeny námi používané postupy při práci se vztahem klientů i námi diskutovaná dilemata. Pro jejich lepší ilustraci budou představeny minikazuistiky několika vztahů, s nimiž jsme v komunitě pracovali.

Klíčová slova: terapeutická komunita, léčba závislosti, partnerský/sexuální vztah, kardinální pravidla, sociální učení.

O autorovi:

PhDr. Josef Radimecký, Ph.D., MSc.

Adiktolog, původně speciální pedagog - Mgr., PhDr. a Ph.D. na Pedagogické fakultě UK v Praze, MSc. (Master of Science) v postgraduálním studiu programu Drug use - evidence based interventions and policies na University of London, Imperial College v Londýně. V r. 1993 založil TK WHITE LIGHT I, kterou od r. 2009 opět vede. 1998-2004 pracoval jako ředitel sekretariátu RVKPP, od 2005 jako výzkumník a lektor v Centru adiktologie VFN a 1. LF UK a v Praze, od r. 2008 externí přednášející. Držitel Ceny adiktologie 2010 za přínos oboru. Předseda A.N.O. a sekce TK A.N.O., člen výboru SNN ČLS JEP a redakční rady časopisu Adiktologie. Publikuje a přednáší doma i v zahraničí.

15.15–16.45

Karásek, D. (Sdružení Podané ruce, o.s. – Terapeutická komunita Podcestný Mlýn)

Mužská skupina v programu TK Podcestný Mlýn aneb muži v krizi v mužské krizi

Ve svém příspěvku se zabývám otázkou mužské skupiny v programu TK. Témata mužské krize i jiná mužská témata přináším jako možnost inspirace či vyhranění se.

V programu terapeutické komunity Podcestný Mlýn byla dlouhou dobu zařazena pouze ženská skupina, tzv. gender skupina. Muži v čase této skupiny většinou pracovali na dvorku. Do otvírání ženských křehkých témat se ozývaly zvuky kladiv a krumpáčů. Muži přicházeli s žádostmi o konání jejich specifické skupiny. „Nevíme si rady, chceme se společně setkávat, chceme společně mlčet“, znělo komunitou v době, kdy ve skupině byla převaha žen. Prosby byly vyslyšeny a z původně dočasného opatření se mužská skupina stala součástí programu TK, později v rámci tzv. „gender day“.

Po pětileté zkušenosti s vedením mužské skupiny věřím, že mužská skupina v programu TK svoje místo má. Jaké? - to je otázka.

Klíčová slova: genderové stereotypy a introjekty, mužská skupina v TK, „gender day“ v TK, mužská krize, otec.

O autorovi:

V terapeutické komunitě pro drogově závislé Podcestný Mlýn pracuje již osmý rok jako terapeut, v současné době jako zástupce vedoucí a metodik programu. Prochází již druhým psychoterapeutickým výcvikem, tentokrát v Gestalt skupinové terapii.

Harbáčková, M., Putnová, J., Šíp, J. (TK Karlov, o.s. Sananim)

Specifika léčby matek v terapeutické komunitě

Příspěvek se zabývá specifickými problémy, které jsou charakteristické pro léčbu závislé matky v komunitě, kdy matka nejen podstupuje léčbu, ale zároveň i pečuje o své dítě. Mezi tato specifika patří například nástup a odchod klientky z komunity, sladění léčby s péčí o dítě, dítě jako motivace k léčbě, spolupráce s partnerem či otcem dítěte, role dítěte v komunitě, spolupráce v síti služeb s touto cílovou skupinou (např. OSPOD). Součástí příspěvku je také kazuistika. Příspěvek vychází z dlouholetých zkušeností autorů v TK Karlov, kde se realizuje program pro matky s dětmi od roku 2001, kterým prošlo 153 matek a 164 dětí.

Klíčová slova: léčba závislých matek, terapeutická komunita.

O autorech:

Mgr. M. Harbáčková, speciální pedagog, adiktolog, v TTK působí od r.1998, vedoucí programu léčby matek s dětmi.

Mgr. J. Putnová, adiktoložka, sociální pracovnice, v TK Karlov působí od roku 2001. Zaměřuje se na program léčby matek s dětmi, práce s VTi.

Mgr. J. Šíp, etoped/adiktolog, v TTK působí od r.2009.

Sobotka, J. (TK Sejřek)

Autonomie ve skupině, aneb já, ty, my, vy, oni...

Příspěvek diskutuje o výhodách, limitech a dalších aspektech individuálního přístupu ke klientům v TK, která je primárně skupinovou, režimovou léčbou. V TK si klademe otázky, které mohou znít paradoxně: Je vůbec možné mít ke klientům jiný než individuálně diferencovaný přístup? Je možné přistupovat individuálně ke všem členům skupiny? Co to pak dělá se skupinovými normami?

Příspěvek se v tomto úhlu pohledu zabývá problematikou integrace klientů s duálními diagnózami do skupiny a komunity závislých.

Klíčová slova: skupina, komunita, normy, separace, jedinec, přizpůsobení, osobnost.

17.15–18.15

Tumlířová, R. (Občanské sdružení Kaleidoskop)

Trauma a terapeutická komunita

Příspěvek představí základní dělení traumatu a jeho následky (vliv na základní připoutání, emoce, stavy vědomí, paměť, pojetí sebe, vztahy). Poté nastíní základní možnosti při práci s traumatem v terapeutické komunitě (budování bezpečí, kognitivní metody a prevence relapsu, metody seberegulace, skupinová terapie), možná omezení a rizika.

Klíčová slova: terapeutická komunita, trauma, porucha osobnosti

O autorce:

R. Tumlířová vystudovala psychologii (B.A.) a poradenství v oblasti drogových závislostí (Chemical dependency counseling) na Washburn University, Topeka, KS, USA. Pracuje jako ředitelka O.s. Kaleidoskop, které provozuje terapeutickou komunitu pro lidi s poruchou osobnosti..

Havlíčková, M. (Sdružení Podané ruce, o.s. – Terapeutická komunita Podcestný Mlýn)

Poruchy příjmu potravy u drogově závislých klientů/tek léčících se v terapeutických komunitách

Příspěvek je věnován problematice poruch příjmu potravy coby duální diagnóze u klientů/tek závislých na nealkoholových drogách léčících se v systému terapeutické komunity. Je rozdělen do dvou částí, z nichž první je věnována krátkému vymezení a definici poruch příjmu potravy. Ve druhé části seznamuje prostřednictvím kazuistiky s přístupy, které byly v rámci léčby zvoleny týmem TK. Zaměřuje se zejména na úskalí a rizika, jež tyto přístupy doprovázely. Součástí příspěvku je také diskuze dalších možností.

Klíčová slova: terapeutická komunita, léčba závislostí, porucha příjmu potravy, mentální anorexie, mentální bulimie, kontraktování.

5. dubna 2013

9.00–10.30

Miovský, M., Čablová, L. (Klinika adiktologie, 1. LF UK a VFN v Praze)

Vliv ADHD na vybrané psychické funkce, životní dovednosti a kvalitu života u klientů léčících se ze závislosti v terapeutických komunitách - workshop k projektu.

ADHD u dospělých je v současné době aktuální téma a znamená závažnou a frekventovanou komorbiditu u osob závislých na návykových látkách. Pro úspěšnou léčbu a zvládnutí jakéhokoli terapeutického programu představuje komplikující faktor snižující schopnost adaptovat se na léčebný program a zvládnout nároky spojené s jeho úspěšným absolvováním a odpovídajícím způsobem z něj profitovat. Na základě toho byl vytvořen projekt zaměřující se na diagnostiku ADHD u klientů léčících se ze závislosti v terapeutických komunitách, který by dále umožňoval ověřit, jaký vliv má diagnóza ADHD na psychickou nezdolnost, zvládání stresu, emoční labilitu a další intrapsychické a sociální dovednosti. Cílem workshopu je představit připravovaný projekt – významnou součástí bude diskuze o možném způsobu zapojení jednotlivých zařízení, formě organizace a komunikace.

Klíčová slova: ADHD, kognitivní a exekutivní funkce, emoční labilita, životní dovednosti.

Grantová podpora:

Vznik a realizace tohoto workshopu byl podpořen projektem NETAD („Sítování vědecko-výzkumných kapacit a cílený rozvoj spolupráce mezi vysokými školami, veřejnou správou, soukromým a neziskovým sektorem v adiktologii“, reg. č. CZ.1.07/2.4.00/17.0111 OP VK), který je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky a institucionálním programem podpory PRVOUK-P03/LF1/9.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

O autorech:

prof. PhDr. Michal Miovský, Ph.D.

Klinika adiktologie 1. lékařské fakulty a VFN

Univerzita Karlova v Praze

Klinický psycholog a psychoterapeut. V roce 2005 byl na Univerzitě Palackého v Olomouci habilitován v oboru klinická psychologie a v roce 2012 byl jmenován profesorem taktéž pro obor klinická psychologie. Svoji profesní dráhu začínal ve Sdružení Podané ruce, kde později

pracoval jako vedoucí Denního psychoterapeutického stacionáře Elysium a ředitel sekce léčebných zařízení. Paralelně s tím se profiloval v oboru klinická psychologie na Psychiatrické klinice Brno-Bohunice.

Od roku 2001 do roku 2005 pracoval jako vědecký pracovník Psychologického ústavu Akademie věd ČR a působil jako odborný asistent na Katedře psychologie Univerzity Palackého v Olomouci. V roce 2005 byl jmenován vedoucím nově vzniklého Centra adiktologie Psychiatrické kliniky 1. LF UK v Praze. Po sloučení Centra adiktologie PK a Oddělení pro léčbu závislostí VFN (U Apolináře) vznikla v lednu 2012 Klinika adiktologie, kde doposud vykonává funkci přednosta.

PhDr. Lenka Čablová

Klinika adiktologie 1. lékařské fakulty a VFN

Univerzita Karlova v Praze

Absolventka jednooborové psychologie na Filozofické fakultě Univerzity Palackého v Olomouci. Od roku 2011 pracuje v Centru adiktologie PK a 1. LF UK v Praze – nyní na Klinice adiktologie, kde se věnuje výzkumu v prevenci, vlivu rodiny na užívání návykových látek u dětí a možnostem aplikace nutriční terapie v adiktologických službách. Současně působí jako odborná asistentka na 1. LF UK v Praze. Od roku 2011 studuje na Psychiatrické klinice 1. LF UK a VFN postgraduální doktorské studium v oboru Lékařská psychologie a psychopatologie. Od roku 2010 je frekventantkou psychoterapeutického výcviku v Analytické psychoterapii.

Nevšímal, P., Fialová, H. (Magdaléna, o.p.s.)

Změny patologických rysů osobnosti a copingových stylů v průběhu léčby v TK

Autoři se zaměřili na toto téma vzhledem k nedostatku původních českých výzkumů v této oblasti. Téma vlivu psychoterapie a zejména vlivu terapie v terapeutické komunitě na osobnostní rysy je doposud zanedbávané. Příspěvek nejprve ve stručném přehledu přiblíží výsledky výzkumů v zahraniční i české literatuře zaměřené na vliv léčby v terapeutických komunitách na patologické rysy osobnosti u jejich klientů. Zaměřuje se i na různé hypotézy nahlízející na závislost, její vznik a případný vliv na osobnost či poruchu osobnosti. Vychází přitom z rešerše zadané autory za účelem provedení podobné výzkumné studie v České republice.

Současně představí právě probíhající výzkum ve dvou terapeutických komunitách TK Magdaléna a TK ADVAITA. Tento výzkum se zabývá otázkou změny osobnostních rysů vlivem léčby v TK, za použití testových metod MMPI-2 a SVF 78, a přináší průběžná data z výzkumu probíhajícího více než jeden rok. Celkově se předpokládá doba trvání více než 2 roky. V rámci výzkumu se autoři zaměřují i na změnu copingových stylů v průběhu léčby v TK.

Klíčová slova: Terapeutická komunita, porucha osobnosti, osobnostní rysy

O autorech:

MUDr. Petr Nevšímal

Psychiatr a psychoterapeut. Od počátku své praxe se věnuje rozvoji preventivních a léčebných programů pro drogově závislé. V letech 1997- 2007 byl vedoucím terapeutické komunity Magdaléna, od roku 2008 je ředitelem obecně prospěšné společnosti Magdaléna. Zároveň působí jako terapeut a supervizor.

Jako editor a spoluautor publikoval dvě knihy Terapeutická komunita pro drogově závislé I. Vznik a vývoj, a Terapeutická komunita pro drogově závislé II. Česká praxe.

Mgr. Helena Fialová

Psycholog. Od roku 2007 pracuje v Magdaléna, o.p.s., od počátku se věnuje primární prevenci, je trenérem programu EU-Dap, Unplugged. Od roku 2010 působí jako vedoucí centra primární prevence. V roce 2011 se stala frekventantkou psychoterapeutického výcviku ve Skálově institutu. Od roku 2012 pracuje jako psycholog v terapeutické komunitě Magdaléna.

11.00–12.30

Laštovica, M., Cinková, L. (Psychiatrická léčebna Bílá Voda)

Specifika terapeutické komunity ve zdravotnictví

Příspěvek se zamýšlí nad možnostmi fungování terapeutické komunity pro uživatele návykových látek ve zdravotnickém zařízení. Chce otevřít diskusi nad výhodami, nevýhodami a specifickými problémy. Shrnuje dosavadní zkušenosti s průnikem standardů a akreditační přípravou. Zamýšlí se nad postavením adiktologa jako zdravotnické profese, jeho kompetencemi v multidisciplinárním týmu. Zaměření cílí především na adiktologickou diagnostiku s využitím systému NANDA a potřebu jeho rozšíření.

Klíčová slova: terapeutická komunita, adiktologie, zdravotnictví.

O autorech:

Ludmila Cinková

Zaměstnána v Psychiatrické léčebně Bílá Voda od roku 1995 jako všeobecná sestra se specializovanou způsobilostí, psychiatrická sestra. V současné době ve funkci staniční sestra v Terapeutické komunitě pro drogově závislé Fides. Sebezkušenostní výcvik ve skupinové psychoterapii – integrativní psychoterapie typu SUR (1997-2001). Odborná způsobilost k výkonu zdravotnického povolání – adiktolog (2009).

Bc. Marek Laštovica

Zaměstnán v PL Bílá Voda v TK Fides jako zástupce vedoucí komunity. Na odborné pozici zdravotně-sociální pracovník, terapeut. Zároveň působí na DC Darmoděj v Jeseníku jako garant sociální práce. Dále jako garant praxí v partnerské síti Katedry psychologie Filozofické fakulty

University Palackého v Olomouci. Příležitostně lektoruje vzdělávací kurzy pro pracovníky v sociálních službách.

Husáková, M. (Česká asociace pro psychické zdraví - terapeutická komunita Mýto)
Specifika práce v terapeutické komunitě se zaměřením na klienty s duševním onemocněním schizofrenního okruhu

Cílem je představení terapeutické komunity, která není primárně určená pro léčbu závislostí, ale její cílovou skupinou jsou lidé, kteří se dlouhodobě potýkají s duševním onemocněním ze schizofrenního okruhu. Představení TK Mýto jako sociální služby, cílové skupiny, struktury komunity, denního režimu, skupinové dynamiky. Pojetí specifík terapeutické komunity pracují se schizofrenní klientelou ve srovnání s komunitou pro drogově závislé, specifika onemocnění a terapeutické práce. Srovnání ve smyslu odlišností komunit a podobností. Uvedení příkladů na kazuistice.

Klíčová slova: komunita, schizofrenie, individuální přístup, denní režim, specifika.

O autorce:

Bc. Martina Husáková vystudovala sociální práci na Pražské vysoké škole psychosociálních studií. Absolvovala daseinsanalytický výcvik. Nyní pracuje druhým rokem v Terapeutické komunitě Mýto.

Radimecký, J., Zim, M. (WHITE LIGHT I., o. s.)

Proces léčby v terapeutické komunitě WHITE LIGHT I. očima klientů

Proces pobytové léčby v terapeutické komunitě je formálně rozdělen do 4 fází. V každé z nich jsou na klienty kladeny různé nároky, podle nichž jsou skupinou a personálem hodnoceni. Naplnění požadavků v jednotlivých fázích je indikátorem posunu klientů v procesu léčby. Rozdělení procesu léčby do fází pracovníky se ale nemusí shodovat s tím, jak jednotlivé části své léčby vnímají klienti.

V prezentaci budou představeny výstupy výzkumu, jehož cílem bylo zachytit a popsat zmíněný proces léčby a společné prvky s ohledem na to, jak je vnímají a prožívají klienti, během léčby v TK WHITE LIGHT I. Šlo tedy o to, pokusit se s využitím rozhovorů se souborem klientů tento proces rozdělit dle společných prvků do „fází“ procesu léčby, jak je vnímají sami klienti a porovnat je s formálně stanovenými fázemi.

Výzkum byl založen na kvalitativním přístupu. Sběr dat probíhal formou individuálních semistrukturovaných rozhovorů. Výzkumný soubor byl institucionální, tvořili jej klienti TK WHITE LIGHT I, kteří byli v období sběru dat v závěrečné fázi léčby, nebo absolvovali alespoň 6 měsíců léčby.

Klíčová slova: terapeutická komunita, pobytová léčba, závislost, fáze léčby, klient.

O autorech:

PhDr. Josef Radimecký, Ph.D., MSc.

Adiktolog, původně speciální pedagog - Mgr., PhDr. a Ph.D. na Pedagogické fakultě UK v Praze, MSc. (Master of Science) v postgraduálním studiu programu Drug use - evidence based

interventions and policies na University of London, Imperial College v Londýně. V r. 1993 založil TK WHITE LIGHT I, kterou od r. 2009 opět vede. 1998-2004 pracoval jako ředitel sekretariátu RVKPP, od 2005 jako výzkumník a lektor v Centru adiktologie VFN a 1. LF UK a v Praze, od r. 2008 externí přednášející. Držitel Ceny adiktologie 2010 za přínos oboru. Předseda A.N.O. a sekce TK A.N.O., člen výboru SNN ČLS JEP a redakční rady časopisu Adiktologie. Publikuje a přednáší doma i v zahraničí.

Martin Zim

Absolvent Pražské psychoterapeutické fakulty, pětiletého psychoterapeutického výcviku SUR, dvouletého sebezkušenostního výcviku v gestalt terapii a dalších vzdělávacích aktivit. V letech 1998-2000 pracoval v terapeutické komunitě WHITE LIGHT I. jako terapeut, poté od 2002 - 2004 jako socioterapeut v Děčínském doléčovacím centru pro drogově závislé. Od ledna 2004 do současnosti v terapeutické komunitě WHITE LIGHT I. jako terapeut. Od roku 2007 se věnuje soukromé poradenské činnosti v oblasti závislostí. Ukončuje studium Bc. oboru adiktologie na 1. lékařské fakultě UK v Praze.

12.45

Závěr

Vývěsková sdělení

Holub, L. (Terapeutická komunita Podcestný mlýn, Sdružení Podané ruce, o.s.)

Terapeutická komunita a rožnovská arteterapie

Příspěvek je zaměřen na možnosti využití rožnovské arteterapie v problematice léčby závislostí a to s ohledem na možnosti jejího použití v systému léčby terapeutické komunity. Je závislost nemoc nebo symptom? Existuje výtvarný projev obvyklý pro drogově závislého? Součástí příspěvku je ukázka prací klientů včetně možného terapeutického východiska.

Pečtová, K. (Filosofická fakulta University Karlovy v Praze, obor: klinická psychologie)

Attachment osob zneužívajících návykové látky

Ve výzkumné studii, sledujeme vztahovou vazbu osob, které zneužívají návykové látky. Výzkum byl proveden v devíti českých terapeutických komunitách. Předpokládáme, že klienti TK disponují nejistou vztahovou vazbou. Východiska výzkumné studie jsou ukotvena v pojetí závislosti na návykových látkách, jako důsledku nemožnosti běžného fungování v mezilidských vztazích. Patologické vztahové vzorce jsou pravděpodobně založeny již v dětství. Z původních studií attachmentu je známo, že pokud se nedaří vybudovat, základní vztah mezi matkou a dítětem, stává se rizikovým faktorem pro další vývoj dítěte a také pro jeho budoucí vztahy. Odlišnosti v typech attachmentu (vnitřních modelech citové vazby) výrazně souvisí s rozdíly v efektivnosti emoční regulace a individuální adaptace jedince. Různé typy attachmentu implikují různé typy emoční regulace. Jistá citová vazba je spojována s efektivní emoční regulací a přiměřenou adaptací. Nejistá organizace citové vazby vede k dysregulaci a nejisté adaptaci jedince. Užívání návykových látek pak slouží jedinci k regulaci emoční nestability a úzkosti a k zvládnutí situací, v nichž selhává vlastní regulace emocí a chování.

Klíčová slova: attachment, závislost, emoční regulace.

O autorce:

Mgr. Kateřina Pečtová

zaměstnavatel: Středisko psychoterapeutických služeb Břehová s.r.o

odborné zaměření: skupinová psychoterapie

Siatka, R. (Psychiatrická léčebna Bílá Voda)

Podpůrné a rizikové faktory v léčbě v TK Fénix

Příspěvek seznamuje s faktory vstupujícími do léčby závislých klientů a návazně faktory v léčbě, které klienti vnímají jako podpůrné či ohrožující v počáteční a pokročilé fázi léčby. V TK se setkáváme s klienty, kteří zdárně absolvují léčbu a z TK odcházejí připraveni na život v abstinenci, a to nejen od drog či jiných látek, ale i od rizikového chování. Stejně tak se setkáváme s klienty, kteří z různých důvodů léčbu předčasně ukončují, což častokrát vede k jejich relapsu či recidivě a návratu zpět k ohrožujícímu způsobu života.

Příspěvek mapuje, co působí v konkrétní terapeutické komunitě z pohledu klienta podpůrně a klient tak může dojít ke změně a uzdravě životního stylu (v TK se tzv. „naučí znovu žít“) a co

naopak působí rizikově. Z teorie faktorů významných pro léčbu vyplývá fakt, že to, co na určitého jedince či skupiny jedinců působí podpůrně, může na jiného či jiné působit rizikově. Proto je zajímavé jak vnímají faktory vstupující do léčby klienti na začátku své léčby a jak klienti, kteří již v léčbě pokročili.

Klíčová slova: faktory léčby, podpůrné faktory, ohrožující faktory, fáze léčby, kvalitativní výzkum.

Programový výbor konference: MUDr. David Adameček, MUDr. Petr Nevšímal a PhDr. Josef Radimecký, Ph.D., MSc.